

Ölümünün 50.Yılında

Ord. Prof. Dr. Cemil Topuzlu

Anma Toplantısı

10 Nisan 2008

Modern Türk Cerrahisinin öncülerinden,
İstanbul Darülfünunu Tıp Fakültesi'nin Kurucu Dekanı (1909-1911),
Dişçilik ve Eczacılık Okullarının Kurucusu (1909),
İstanbul Belediye Başkanlarından (1912,1919)
Anabilim Dalımızın Kurucusu ve İlk Başkanı (1909-1912),
Türk Tıp Tarihi Kurumu Başkanlarından (1950-1956)

Ord. Prof. Dr. Cemil Topuzlu'nun

“Ölümünün 50. Yılına Anma Toplantısı”na
katılmanızdan memnunluk duyacağız.

Prof. Dr. Ertuğrul GÖKSOY

İstanbul Üniversitesi
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi
Genel Cerrahi Anabilim Dalı Başkanı

Prof. Dr. Ayşegül DEMİRHAN ERDEMİR

Türk Tıp Tarihi Kurumu Başkanı

Tarih: 10 Nisan 2008

Yer: İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi
Genel Cerrahi Anabilim Dalı
Erol Düren MESEM Salonu

PROGRAM

10.00-10.15 **Açılış Konuşmaları**

10.15-12.00 *İstanbul Darülfünunu Tıp Fakültesi*
1. Seririyat-ı Hariciye'den İstanbul Üniversitesi
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Genel Cerrahi
Anabilim Dalı'na: Kurucusu
Operatör Cemil Topuzlu Paşa

Prof. Dr. Ertuğrul GÖKSOY

İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi

Genel Cerrahi Anabilim Dalı Başkanı

Türk Cerrahi Derneği Başkan Yardımcısı

Türk Tıp Tarihi Kurumu Başkanlarından
Ord. Prof. Dr. Cemil Topuzlu (1950-1956)

Prof. Dr. İbrahim BAŞAĞAOĞLU

Türk Tıp Tarihi Kurumu 2. Başkanı

İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Deontoloji ve

Tıp Tarihi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Ord. Prof. Dr. Cemil Topuzlu'nun

Cerrahi Dünyasına Katkıları

Prof. Dr. Cemalettin TOPUZLU

İstanbul Üniversitesi E. Öğretim Üyesi

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi

Cemil Topuzlu'nun Belediye Başkanı Olarak
İstanbul'a Hizmetleri

Necdet SAKAOĞLU

Araştırmacı Yazar

Anılar ve Katkıları

Ord. Prof. Dr. Cemil Topuzlu (1866-1958)

Modern Türk Cerrahisinin öncülerinden Cemil Topuzlu, 6 Mart 1866'da İstanbul'da doğdu. Üsküdar'da Paşakapısı Askeri Rüştiyesinde, Galatasaray Mekteb-i Sultanisinde ve bilahare Şam Askeri Rüştiyesinde okudu. 1880'de Kuleli'deki Mekteb-i Tıbbiye-i Askeri İdadisine girdi. 1882'de Gülhane'deki Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'ye başladı. 1886'da doktor yüzbaşı rütbesiyle mezun oldu.

1887'de cerrahi ve deri hastalıkları konularında eğitim almak için Fransa'ya gönderildi. Paris'de Saint Louis Hastanesinde meşhur cerrah Péan'ın yanında üç yıl asistan olarak kaldı. Ayrıca Verneuil, Tillaux, Guyon gibi cerrahlarla da çalıştı.

1890'da İstanbul'a döndü ve Haydarpaşa Askeri Hastanesi operatörlüğüne tayin edildi. 1891'de Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye'de Seririyat-ı Hariciye'ye Aristidi Paşa'nın yanında muallim muavinliğine, 1894'de gözlerinden muzdarip olan hocasının yerine Seririyat-ı Hariciye Muallimliğine tayin edildi. Bilahare Müderris oldu. Burada asepsi ortamında geliştirdiği yeni tekniklerle, yaptığı başarılı ameliyatlara cerrahi servisini Avrupa şartlarına ulaştırdı. Cerrahi dünyasına büyük katkıda bulunan çalışmalarından biri, Dünya Cerrahi tarihinde ilk olarak ameliyat esnasında kesilen atardamarları bağlamadan dikmesidir. Bunu Aşil tendonunun Z plastiği ile uzatılması izledi. Kendi adıyla anılan cerrahi aletleri kullanıma soktu.

1896'da Yunan Savaşı sırasında Yıldız Sarayı civarında kurulan hastanelerin başhekimliği ile beraber operatörlüğüne tayin edildi. 1903'de Röntgen ışınlarını kanser tedavisinde kullanıldı. 1905'de müşirlik rütbesine terfi etti. Bu arada Zeynep Kamil Hastanesini düzenleyerek özel hastane olarak hizmete soktu.

1908'de Meşrutiyetin ilanından sonra askeri rütbelerin tasfiyesi gereği rütbesi Miralaylığa indirilmesi üzerine ordudan istifa etti; daha sonra Mülkiye Paşalığı rütbesi aldı. 1908 yılında ayrıca Kadırga'daki Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye'deki Hariciye muallimliği görevini de üstlendi. Ekim 1908'de bu sivil tıp mektebi Tıp Fakültesi olarak düzenlenince kısa bir süre için bir dekan seçildi.

Operatör Cemil Paşa, 1909 yılında Haydarpaşa'daki Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye'nin 1908'de kurulan Tıp Fakültesine katılmasını sağladı. 29 Eylül 1909'da Haydarpaşa'da teşkil edilen Tıp Fakültesinin ilk dekanı seçildi. Aynı zamanda 1. Seririyat-ı Hariciye'nin müderrisi oldu. Aynı yıl Kadırga'daki eski Tıp Fakültesi binalarında Dişçilik ve Eczacılık Okulları ile Doğumevini kurdu. Daha sonra da Tıp Fakültesi İstanbul Darülfünunu bünyesinde yer aldı. Fakültede büyük gelişmeler sağladı. Fakat Fakültenin Avrupa tarafına taşınması teşebbüsleriyle ortaya çıkan sorunlar nedeniyle 19 Mart 1911'de Fakülte Reisliğinden istifa etti. Birinci Hariciye Kliniğindeki görevinden de 21 Ağustos 1912'de İstanbul Belediye Başkanlığına tayin edilmesiyle ayrıldı. 1914 yılına kadar bir çok başarılı hizmetleri oldu, İstanbul'da modern şehircilik çalışmalarını başlattı. Daha sonra istifa ederek yurt dışına çıktı. Mayıs 1919'da ikinci kez Belediye Başkanı oldu, dokuz ay sonra istifa etti. 1920 yılında üç ay kadar Nafia Nazırlığında da bulundu; istifa ettikten sonra tekrar yurt dışına gitti.

1924'den itibaren İstanbul'da serbest hekimlik yaptı; dernek faaliyetleri ve Belediye Meclis üyeliği hizmetlerinde bulundu. Birçok ulusal ve uluslar arası derneğin başkanı, üyesi ve kurucusu oldu. Çok sayıda Türkçe ve Fransızca yayın yaptı, kitaplar yazdı.

11 Nisan 1953'de İstanbul Üniversitesi Rektörü ve 1. Cerrahi Kliniği Direktörü Ord. Prof. Dr. Kazım İsmail Gürkan tarafından İstanbul Üniversitesi Senatosu kararıyla "Tıp Fakültesi 1. Cerrahi Kliniği Fahri Ordinaryüs Profesörlük" ünvanı verildi.

25 Ocak 1958'de İstanbul'da vefat etti.

Ölümünün 50. Yılında Ülkemize büyük hizmetlerde bulunmuş Ord. Prof. Dr. Cemil Topuzlu'yu, *Operatör Cemil Paşa'yı* saygı ve minnetle anıyoruz.